

Mededelingen

Portefeuillehouder: F. van der Kleij

Betreft : Eenzaamheid bij jongeren
Aan : Leden van de Commissie Sociaal domein
T.b.v. : Commissie van 17 oktober 2023
Van : F. van der Kleij
Behandelaar : Daphne Willems
E-mail/telefoonnummer : d.willems@huizen.nl / 035-5281456
Datum : 30 september 2023
Status : Ter informatie

Geachte leden van de commissie Sociaal Domein,

In de commissievergadering van 9 mei 2023 heeft wethouder Van der Kleij toegezegd de commissie nader te informeren over wat de gemeente en andere organisaties in Huizen doen om eenzaamheid bij jongeren te verminderen. Het betreft informatie over de taak van de gemeente als het gaat om eenzaamheid, welke activiteiten er zijn voor jongeren op dit gebied en wat de effectiviteit is van deze verschillende activiteiten. Onderstaand treft u het antwoord aan op de verschillende vragen.

Taak van de gemeente

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft het actieprogramma "Een tegen eenzaamheid 2022-2025" opgezet. Met dit programma wil de overheid eenzaamheid in Nederland verminderen. Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor maatschappelijke ondersteuning in de breedste zin aan inwoners die om verschillende redenen minder goed kunnen participeren. Hoewel eenzaamheid niet expliciet wordt benoemd, kan een verminderde participatie wel leiden tot eenzaamheid. Met het actieprogramma "Een tegen eenzaamheid" wil het Ministerie gemeenten daarom aanmoedigen om een lokale aanpak eenzaamheid op te zetten. Een van de manieren om dit te doen is het opnemen van middelen in de SPUK specifiek voor eenzaamheid. Bij de activiteiten verderop in deze memo wordt ingegaan op de inzet van een deel van deze middelen in 2023 specifiek voor jongeren.

Eenzaamheid onder jongeren

Uit de gezondheidsmonitor 2021 van de GGD, die werd uitgevoerd om de gevolgen van de coronaperiode voor jongeren in kaart te brengen, blijkt dat 7,6% van de jongens en 16,7% van de meisjes in onze regio zich in de coronaperiode vaak eenzaam heeft gevoeld. Daartegenover staat dat 71,2% van de jongens en 49,0% van de meisjes zich nooit eenzaam voelt. Gemiddeld ligt het percentage jongeren dat zich in onze regio vaak eenzaam voelt iets lager dan het landelijk gemiddelde (12,4% tegen 13,2%). Dit jaar wordt opnieuw een monitor uitgevoerd. Interessant daarbij is vooral of de beleving van jongeren sinds de corona crisis is veranderd. De ervaring hiermee in ons lokale voorveld en ook bij onze eigen consulenten is vooral dat een specifieke doelgroep ook nu nog gevoelens van eenzaamheid

ervaart. De aanleiding betreft dan vaak andere live events zoals mantelzorger zijn, een moeilijke of instabiele thuissituatie, het hebben van schulden of het om verschillende redenen niet mee kunnen komen op school of in de maatschappij. De aanpak van eenzaamheid vertaalt zich daarom niet alleen in activiteiten specifiek gericht op eenzaamheid maar vooral ook in het zoveel mogelijk wegnemen van alle beperkingen of situaties die een gevoel van eenzaamheid kunnen creëren.

Activiteiten en projecten in Huizen

Zoals hierboven aangegeven vraagt het terugdringen van eenzaamheid een brede, integrale aanpak. Daarbij geldt ook dat er verschillende vormen van eenzaamheid zijn. Zo kan een jongere sociaal/fysiek eenzaam zijn door een gebrek aan contacten. Maar ook emotioneel eenzaam in een sociale omgeving. In Huizen wordt daarom op verschillende terreinen en door verschillende partijen een aanbod gecreëerd voor jongeren die eenzaam zijn of dat dreigen te worden. Belangrijk daarbij is dat partijen elkaar steeds weten te vinden zodat voor de eenzame jongere de juiste hulp kan worden ingezet.

Jongerenwerk Versa Welzijn

Een belangrijk onderdeel van het jongerenwerk is het signaleren van en inspelen op de problemen die zij tegenkomen bij jongeren.

Het jongerenwerk biedt activiteiten aan in jongerencentrum Connect. Een deel van de activiteiten keert wekelijks of maandelijks terug zoals het Connect café, Come & Connect, huiswerkbegeleiding en een meidenavond. Ook is bij Connect een budgetcoach aanwezig die jongeren kan helpen bij financiële problemen of het voorkomen daarvan. Al deze activiteiten zijn erop gericht om jongeren te “zien” en waar nodig extra aandacht te bieden. Omdat lang niet alle jongeren uit eigen beweging een bezoek brengen aan het jongerencentrum wordt steeds meer outreached gewerkt. Dit betekent in de praktijk dat de jongerenwerkers zich op scholen, in de wijk en op “probleemlocaties” begeven om jongeren ter plaatse te begeleiden en ondersteunen.

Ten aanzien van eenzaamheid is in de eerste helft van 2023 een Maatschappelijke Diensttijd (MDT) georganiseerd voor twee groepen van 12 jongeren die dreigden te vereenzamen. Oorzaak hierbij was met name het gebrek aan sociale vaardigheden die als gevolg van de isolatie tijdens de coronacrisis minder ontwikkeld waren. Doel van de MDT was om de jongeren door middel van wekelijkse bijeenkomsten in 13 weken sociaal vaardiger te maken en hun weerbaarheid en zelfvertrouwen te vergroten zodat zij in staat zijn om een eigen sociaal netwerk op te bouwen. Een deel van de deelnemers dreigde voor de start van de MDT vroegtijdig school te verlaten en verzuimde erg veel. Na de MDT heeft geen van de deelnemers school verlaten en hebben ze met elkaar maar ook buiten de muren van Connect hun sociale leven verder uitgebouwd. Vanwege de goede resultaten wordt voor het einde van 2023 wordt gestart met een tweede MDT. Een deel van de SPUK middelen voor eenzaamheid wordt hiervoor ingezet. De MDT komt grotendeels overeen met het programma dat Join Us biedt waar het gaat om de doelstelling en de aard en inhoud van de bijeenkomsten. Eerder hebben wij daarom al aangegeven niet te ook kiezen voor het programma van Join Us. Join Us biedt naast de bijeenkomsten wel nog de mogelijkheid van het gebruik van een digitaal platform.

Eerder hebben wij onderzocht of dit digitale platform mogelijk een aanvulling zou kunnen zijn op de MDT van het jongerenwerk. Bij navraag is gebleken dat via het digitale platform

hetzelfde programma dat normaalgesproken op locatie wordt gegeven, digitaal gevolgd kan worden. Daarbij geldt eveneens dat het digitale platform niet los van het fysieke programma kan worden ingekocht. We hebben er daarom voor gekozen om de inzet van de MDT zoals die nu gebeurt voort te zetten.

Kinderwerk Versa Welzijn

Het kinderwerk houdt zich, gezien de jonge leeftijd van hun doelgroep voornamelijk bezig met het bieden van een vertrouwde omgeving in combinatie met huiswerkbegeleiding en korte programma's over bijvoorbeeld scheiding. Het kinderwerk heeft een belangrijke signalerende rol ten aanzien van de thuissituatie en de emotionele gesteldheid van kinderen en verwijst, indien nodig ouders door naar andere partijen zoals de gemeente of de huisarts.

Versa Welzijn

Naast het jongeren werk en kinderwerk biedt Versa Welzijn nog een aantal cursussen die op een van de locaties van Versa of op de scholen worden gegeven:

Rots & Water is een weerbaarheids- en antipest training die wordt gegeven op basisscholen. De piep zei de muisclub voor 4 tot 8 jarigen is een training voor kinderen die wat extra steun kunnen gebruiken, bijvoorbeeld omdat ze thuis of in hun nabije omgeving stress en spanning meemaken. De Doe Praat groep is er voor kinderen van 8 tot 12 jaar. In 9 bijeenkomsten van 1,5 uur wordt gepraat over de thuissituatie en wordt de kinderen geleerd hoe hier het beste mee om te gaan, onder meer door middel van (thuis)opdrachten. De kinderen geven aan dat met name het praten met lotgenoten ze erg veel steun biedt.

Vrijwilligerscentrale Huizen

Vrijwilligerswerk gaat om wederkerigheid: de vrijwilliger helpt en wordt zelf ook geholpen, door een stukje voldoening en zingeving. Voor zowel de vrijwilliger als de vrager is het sociale contact erg belangrijk en kan eenzaamheid voorkomen worden. Omdat deze aspecten van het vrijwilligerswerk ook voor jongeren belangrijk zijn en ze veel kunnen brengen, biedt de Vrijwilligerscentrale, naast de Maatschappelijke stage die onderdeel uitmaakt van het onderwijsprogramma, ook een aantal andere activiteiten specifiek voor jongeren. Sinds begin 2023 is er het Vrijwillig traineeship, ook een maatschappelijke stage maar bedoeld voor oudere jongeren tussen de 16 en 27 jaar die een tussenjaar hebben of die in between jobs zitten. Doel is o.m. persoonlijke ontwikkeling en nieuwe mensen leren kennen.

Om jongeren verder te stimuleren om deel te nemen aan de maatschappij, kunnen ze via de Vrijwilligerscentrale deelnemen aan Young Impact. Met een beetje hulp organiseren jongeren een activiteit die hun sociale vaardigheden stimuleert en inwoners van Huizen bij elkaar brengt.

Gids op VO-scholen

Op de scholen voor voortgezet onderwijs loopt in opdracht van de gemeente een zogenaamde gids rond. De gids kijkt mee en helpt de jongeren door een stukje met ze mee te lopen, op school en, indien nodig, daarbuiten. De gids zorgt er daarbij voor dat de juiste partijen worden ingeschakeld voor zowel het kind als de ouders. Door de inzet van de gids krijgt de jongere het gevoel gezien te worden in een lastigere en vaak eenzame periode in zijn jeugd.

POH-er jeugd

In 2021 zijn wij gestart met de inzet van een praktijkondersteuner jeugd (POH-er). Huisartsen verwijzen kinderen tot 18 jaar door naar de POH-er wanneer lichtere hulp nodig is dan een GGZ-indicatie. De POH-er werkt vanuit de huisartsenpraktijk en helpt de jongere zelf, meestal in 5 a 6 sessies, en/of verwijst de jongere door naar een andere partij in het voorveld. Ook deze interventie kan een bijdrage leveren aan het oplossen of voorkomen van eenzaamheid. Wel geldt dat een jongere of ouder van een jongere zich eerst tot de huisarts moet wenden. Niet iedere ouder zal eenzaamheid herkennen bij zijn/haar kind en ook niet ieder kind zal uit zichzelf met deze klacht naar de huisarts gaan. Toch blijkt de hulpvraag ook vaak gepaard gaat met een stukje eenzaamheid dat kan worden opgelost door met de hulpvraag aan de slag te gaan. De hulp en aandacht die de POH-er biedt wordt goed ontvangen en heeft een sterke preventieve werking waardoor escalatie van problemen in veel gevallen kan worden voorkomen.

Begeleidingsteam

Eveneens in 2021 zijn wij gestart met een gemeentelijk begeleidingsteam. Het begeleidingsteam biedt begeleiding in trajectvorm aan volwassenen en aan jongeren. Vaak in samenwerking met partijen in het voorveld. Op deze wijze wordt de jongere met een lichte ondersteuningsbehoefte weer op weg geholpen. Net als voor de POH-er telt ook hier dat op eigen initiatief een stap naar hulp moet worden gemaakt. Door continue in overleg te zijn met partijen zoals het jongerenwerk en scholen, worden jongeren en hun ouders indien nodig gestimuleerd zich te melden bij het begeleidingsteam.

Jeugd en gezin

Jeugd en gezin wordt aangestuurd vanuit de regio. Onder jeugd en gezin vallen onder meer het consultatiebureau en de jeugdartsen die de kinderen op school zien. Maar ook geven ze op scholen informatiebijeenkomsten over alle onderwerpen die jongeren raken. Jeugd en gezin heeft naast een informerende rol en adviserende rol, ook een signalerende rol. Voor jongeren geldt met name dat de informatiebijeenkomsten herkenning bieden en een opening kunnen zijn om hulp te zoeken, bij Jeugd en gezin of bij school zelf. Het contact met de jeugdarts kan er verder voor zorgen dat problemen, waaronder ook eenzaamheid, herkend worden en daarop in meer of mindere mate actie kan worden ondernomen.

Buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches organiseren elke maand nieuwe (sport)activiteiten voor jong en oud in Huizen. De activiteiten van de buurtsportcoaches verbinden. Soms met een specifiek doel zoals het verbeteren van de motoriek. En soms gewoon voor de ontspanning en het samenzijn. De buurtsportcoaches hebben een signalerende functie en wijzen (jonge) inwoners op de mogelijkheden die de gemeente biedt zoals bijvoorbeeld het Kindarrangement. Hiermee dragen ze zowel direct als indirect bij aan deelname aan de maatschappij waarmee een bijdrage kan worden geleverd aan het terugdringen van eenzaamheid.

Het Kindarrangement Meedoen-HBEL

Met het kindarrangement kunnen ouders met een laag inkomen een aantal vergoedingen en goederen ontvangen voor hun kinderen zodat zij normaal mee kunnen doen met hun leeftijdsgenootjes. Denk daarbij aan een sportabonnement, een fiets, een doe-budget, kleding, een vergoeding van schoolkosten enz. Hoewel het Kindarrangement geen middel is om directe emotionele hulp te bieden, biedt het de kinderen wel de kans om actief deel te nemen in de maatschappij en te worden geaccepteerd door klasgenootjes omdat ze niet “anders” zijn. Dit kan een grote impact hebben op het gevoel erbij te horen en daardoor minder eenzaamheid te ervaren.

Villa Pinedo

Villa Pinedo biedt voor kinderen een online buddy-app waarin zij kunnen chatten met een lotgenoot in de periode rond of na de scheiding van hun ouders. De buddy's zijn jongvolwassen ervaringsdeskundigen die zich goed kunnen verplaatsen in de belevingswereld van kinderen in deze situatie en getraind worden om de jongeren goed te begeleiden. Door beschikbaar te zijn voor de jongeren en naar ze te luisteren kan worden voorkomen dat zij zich eenzaam gaan voelen in de moeilijke periode rondom een scheiding. In september dit jaar hebben wij een startbijeenkomst gehouden om Villa Pinedo te introduceren in Huizen bij alle partners in het werkveld jeugd. De behoefte aan hulp voor jongeren in een scheidingssituatie werd door alle partijen gedeeld.

Week tegen de eenzaamheid

Jaarlijks vindt in het najaar de Week tegen eenzaamheid plaats. Hierbij wordt ook extra aandacht besteed aan eenzaamheid onder jongeren. Het jongerenwerk organiseert speciaal voor deze dagen extra activiteiten. De aandacht die in de media wordt gegeven aan de Week tegen eenzaamheid maakt dat weer nieuwe jongeren op de activiteiten afkomen en kennismaken met het jongerenwerk en met nieuwe jongeren.